

Hobby

Fotózzunk! (III)

Az előző részben ismertetett hívók hatóanyagai közül talán a Kodak ismeretlen. Ez a következőképpen helyettesíthető: 160 ml vízben melegítéssel oldunk 76g kristályos bóraxot, majd az oldatot hagyjuk kissé lehűlni. Közben 10 ml vízben oldunk 16g nátronlúgot, és ezt állandó keverés közben, lassan hozzáadjuk a lehűlt bóraxoldathoz. Az összeöntött oldatot hűlni hagyjuk, és 260 ml—ra töltjük fel. Ebből a 20%—os nátrium metaborát—oldatból kristályosítjuk ki a nekünk szükséges vegyszert.

A dietilán kereskedelmi név helyes neve: dietil—para—fenilén—diamin szulfát. Az oldási sorrendre ügyeljünk. A fenidont mindig a nátrium szulfit és a hidrokinon után adagoljuk. A továbbiakban táblázatba foglaljuk az FX hívórendszer alkalmazási módját:

Hívó jele	Hívási idők percben			Kihasználhatóság film/liter	Josszabbítás
	kis	közepes	nagy		
	érzékenyséű filmeknél				
FX-3	4-6	6-9	9-12	10-12	tekercs-10%
FX-4	4-6	7-10	10-14	12-16	tekercs-10%
FX-5	8-12	10-14	12-16	8-10	tekercs-10%
FXb	8-12	10-14	12-16	8-10	tekercs-10%
FX-10	7-8	9-11	12-14	10-12	tekercs-10%
FX-11	4-6	6-9	9-12	10-12	tekercs-10%
FX-18	5-7	7-10	10-15	12-16	tek.után-10%
FX-19	4-6	6-9	9-12	10-12	tekercs-10%

Az előhívási idők 20Celsius!!!C hőmérsékletű hívó esetén percenként 10mp—es mozgásra érvényesek.

Az elmúlt években kísérletező kedvem támadt, és megpróbáltam egy lehető legjobb hívót találni az AZO filmek számára. Mivel műszeres összehasonlításra nincs lehetőségem, a következőképpen jártam el. Jó minőségű Sonnar objektívvel egy 100 lejes bankjegyet fotóztam le. Azért pont a bankjegyet, mert ezen rengeteg finom vonalka van, s pont erre van szükség a mi vizsgálatunkhoz. Egy egész tekercs AZOPAN 21 filmet exponáltam le, majd darabokra vágva különböző hívókban hívtam elő. Minden darab egy kockájáról készítettem egy 25—szörös nagyítást, s ezeket a fényképeket összehasonlítva vontam le a tanulságot. Az első tanulság az, hogy érdemes volt

kísérletezni. Amíg az ember egy hívót használ, mindig felvetődik benne a kérdés: vajon nem jobb—e a másik? De hadd térjünk a tárgyra. Hatféle hívót próbáltam ki: FX—3, FX—5b, FX—19, Kodak D 76d, Atomal A—49 és Mexifen. Az FX hívók között nem találtam lényeges különbséget. A film szemcsézete mindhárom esetben jó, a vonalélesség megfelelő. Mindhárom hívó megfelel az igényes amatőr céljainak. Legelőnyösebb az FX—19, mely kevés vegyszert tartalmaz. Az FX—5b esetében a Kodalk előállítása eléggé körülményes, és nem éri meg a fáradságot. Az FX sorozatból figyelmükbe ajánlom még az FX—18—at, ez a D76 fenidos változata. hadd részletezzük egy kicsit a közismert D76 hívó ismertetését: Jó minőségű nyugati filmek kidolgozási utasításai között gyakran szerepel a Kodak D76 hívó, s e tény igazolja a hívó jó hírnevét. Sok hazai fotós állítja, hogy az AZO filmek legjobb hívója, de ugyanakkor elterjedt a Kodak D76d, mely szintén szép eredményt ad. Tapasztalatom szerint könnyen nagyítható, kontrasztos, finom szemcsészetű filmet eredményez. A 24 DIN—es AZO filmmel is nagyon jó eredményeket érhetünk el, ezzel a hívóval. Összetétele a következő: metol 2g, nátrium—szulfid vm.100g, bórox 8g, bórsav 8g. Kidolgozás 18C⁰—on 14—15 perc. Visszatérve az említett kísérletre, a legjobb eredményt az A—49 hívó nyújtotta. Az Atomal nevű hívót az ORWO cég forgalmazta. Valódi összetételét nem közölték. Szakkönyvekben több változatát ismertették, de jelentős különbségekkel, így nem lehet tudni melyik áll közelebb a valósághoz. A *Foto* 1977/6 alapján a 600 ml—es adagot 1000ml—re oldottam fel, s így a hívási idő 20celziusz!!!!C—on 12 perc. Az eredmény kitűnő: nagyon finom szemcsészet, nagyon jó élesség és nem túl nagy kontraszt. A baj csak az, hogy ezt a hívót többet nem forgalmazzák. Valószínűleg az A—49 helyett kerül piacra az utóbbi egy—két évben az A—03 hívó. Logikus lenne, hogy ez az előbbinél is jobb eredményt nyújtson. A tapasztalatokat folytatásként közöljük. Megjegyzem azonban, hogy az ORWO cég bizonytalan jövője miatt bármilyen ORWO anyag beszerzése egy idő után lehetetlenné válik.

Imecs Zoltán